

Araştırma Makalesi/ Research Article

**Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programlarında
Müzik Alanına Yönelik Derslerin Yer Alma Durumu:
Yakın Tarihe Dönük Bir Karşılaştırma Çalışması**

Esra Yücesan*

(ORCID: 0000-0001-6657-6086)

Makale Gönderim Tarihi
28.08.2023

Makale Kabul Tarihi
10.09.2023

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Yücesan, E., "Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programlarında Müzik Alanına Yönelik Derslerin Yer Alma Durumu: Yakın Tarihe Dönük Bir Karşılaştırma Çalışması", *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8/ Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan: 3229-3252.

APA: Yücesan, E. (2023). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programlarında Müzik Alanına Yönelik Derslerin Yer Alma Durumu: Yakın Tarihe Dönük Bir Karşılaştırma Çalışması. *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8 (Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan), 3229-3252.

Öz

Bu araştırmada 1998, 2007 ve 2018 yılları okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında müzik alanına yönelik derslerin yer alma durumlarının ders sayısı, ders saatleri ve uygulama-teori ağırlıkları açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yükseköğretim Kurulu'nun oluşturduğu 1998, 2007 ve 2018 yılları okul öncesi öğretmenliği lisans programları incelenmiştir. Verilerin analizine yönelik olarak betimsel

* Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Türkiye, esrayucesan@sinop.edu.tr.
Assist. Prof. Dr., Sinop University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Turkey.

analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda 2018 okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer verilen müzik alanı ile ilgili derslerin; ders sayısı, ders saatleri ve uygulama-teori ders saati ağırlıkları açısından 1997 ve 2006 programları ile farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. 1998 programı göz önünde bulundurulduğunda 2007 programında müzik alanına yönelik ders sayısı sabit kalırken ders saatlerinde azalma olduğu; 2018 programında ise geçmiş programlara göre gerek ders sayısı gerekse ders saatleri bakımından azalmaya gidildiği tespit edilmiştir. Ayrıca 2018 programında alan bilgisine yönelik müzik alanı ile ilişkili derslerin tamamının teorik ders olarak yer aldığı belirlenmiştir. Bununla birlikte seçmeli derslerle birlikte ders sayısının arttığı gözlenmiştir. Araştırma bulguları alan yazın doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Okul Öncesi Dönem Müzik Eğitimi, Okul Öncesi Dönem Eğitimi, Öğretmen Yetiştirme Programları.

An Analysis of Music Courses in Preschool Education Undergraduate Programs: A review study of Recent History

Abstract

In this study, it was aimed to comparatively examine the availability of music in the pre-school teaching undergraduate programs in 1998, 2007 and 2018 in terms of the number of lessons, lesson hours and application-theory rates. Document analysis method was used in the study. As the data collection tool in the research, the undergraduate programs of preschool teaching in 1998, 2007 and 2018, which were formed by the Council of Higher Education, were examined. Descriptive analysis was carried out to analyze the data. In line with the findings obtained from the research, it was determined that the courses related to the field of music included in the 2018 preschool teaching undergraduate program differ from the 1997 and 2006 programs in terms of the number of courses, course hours and the rates of practice-theory course hours. Considering the 1998 program, it was determined that while the number of courses in the field of music remained constant in the 2007 program, there was a decrease in course hours, and in the 2018 program, there was a decrease in both the number of courses and course hours compared to the previous programs. In addition, it was determined that in the 2018 program, all courses related to the field of music regarding field knowledge were included as theoretical courses. However, it has been observed that the number of courses increases with elective courses. The research findings were discussed in line with the literature.

Keywords: Teacher Training, Preschool Music Education, Preschool Education, Teacher Training Programs.

Giriş

Eğitim sistemlerinde gerçekleştirilen değişiklikler, birçok boyutta insan yetiştirmeye dönük etkileri düşünüldüğünde önemli bir araştırma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çiydem ve Akdağ, Cumhuriyet'in ilanı ile beraber Türk Eğitim Sistemi'nde de önemli değişiklikler yapılmaya başlandığına, günümüze dek farklı tarihsel zamanlarda hazırlanmış ve uygulanmış olan eğitim programlarının bu değişikliklerin bir boyutunu oluşturduğuna değinmektedir.¹ Türk eğitim sisteminde çeşitli dönemlerde okul öncesi eğitimi programı ile ilgili program geliştirme çalışmaları yapılabilmekte, mevcut uygulanan programın eksik yönleri ya da zayıf yönleri belirlenmeye çalışılmakta ve eğitim programları yeniden düzenlenebilmektedir. Hem Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] kapsamında okul öncesi eğitim programları hem de Yükseköğretim Kurulu [YÖK] düzeyinde öğretmen yetiştirme programlarında okul öncesi öğretmenliği lisans programları güncellenmektedir.

Öğretmen yetiştirme açısından Cumhuriyet dönemi incelendiğinde, bazı önemli kilometre taşlarının varlığı gözlenmektedir. Bunlardan biri MEB bünyesinde yer alan öğretmen yetiştirme kurumlarının, 1982 yılında üniversite bünyesine alınmaları kararıdır. O zamana dek okul öncesi öğretmeni açığını gidermek üzere çeşitli yollar denenmiş, öğretmen yetiştiren kurumlar 1982 yılında eğitim fakültesi adı ile üniversite bünyesine alınmıştır.² Öğretmen yetiştirme görevinin 1982 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile üniversitelere bırakılmasının ardından 1989 yılında öğretmen yetiştirmeye dönük lisans programlarının süresi 4 yıla çıkarılmıştır.^{3 4}

¹Çiydem, Erol ve Akdağ, Hakan, "Türkiye'deki ilköğretim Programlarının Felsefi Temeller Açısından İncelenmesi (1924-2018)", *VAKANÜVİS-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi/International Journal of Historical Researches*, 6 (Prof. Dr. Süleyman Büyükkarcı Özel Sayısı) (Aralık 2021), s. 79.

²Eşme'den (2007) akt. Zelyurt, Hikmet, "2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22/2 (2021), s. 1461.

³Durukan, Erhan ve Maden, Sedat, "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Görüşleri", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19/2 (2011), s. 556.

⁴ Bkz. Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*, Ankara, 2007b.

YÖK 1996 yılı başında öğretmen yetiştirmeye yönelik olarak eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi için çalışmalara başlamıştır. Buna yönelik olarak fakültelerdeki lisans ve lisansüstü düzeylerde yürütülmekte olan programlarda bazı değişiklikler yapılmıştır.⁵ Ve öğretmen yetiştirme programları 1998-1999 öğretim yılında yeniden düzenlenmiştir.⁶ 2006 yılında ise 1997 yapılanmasının aksayan yönleri değerlendirilerek revize edilmeye çalışılmıştır. Bu düzenlemenin 1997 yapılanmasını değiştirmek amacı ile yapılmadığı, programların güncellenmesinin ve modelin eksiklerinin giderilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.⁷ Ayrıca güncellenmenin bir diğer nedeninin 2003-2004 eğitim öğretim yılında MEB tarafından uygulanmaya başlanan ilköğretim programı kapsamında gerçekleştirilen değişiklikler olduğu belirtilmiştir.⁸ Son olarak YÖK, 2018-2019 eğitim-öğretim yılından başlayarak (kademeli şekilde uygulamaya geçilen) eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programlarını ve içeriklerini değiştirmiştir.⁹ YÖK, programın geliştirilmesi sürecinde meslek bilgi ve becerilerine ek olarak mesleki değerleri özümsemiş ve meslek yaşamı süresince uygulayan, manevi, milli ve evrensel değerleri özümsemiş, içselleştirmiş öğretmenlere duyulan ihtiyacın göz önünde bulundurulduğunu belirtmiştir. Ayrıca YÖK tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen öğretmen yetiştirme lisans programlarındaki geliştirme çalışmalarının merkezine, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri ve Öğretmen Strateji Belgesinin (2017-2023) alındığı ve Yükseköğretimde Bologna sürecine yönelik uyum çalışmalarının dikkate alındığı görülmektedir.^{10 11}

2018 yılında gerçekleştirilen bu değişiklik kapsamında 25 farklı branşlara ait öğretmen yetiştirme programında güncellemeye

⁵ Durukan ve Maden, a.g.m., s. 556.

⁶ Doğan'dan (2005) akt. Zelyurt, a.g.m., s. 1461.

⁷ Usta, İlker, "Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarındaki Değişim ve Açık ve Uzaktan Öğrenme Dersine Yönelik Öneriler", *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, AUAd*, 4/4 (2018), s. 62.

⁸ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a, s. 7.

⁹ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2018a, s. 20.

¹⁰ Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, a.g.e., s. 5,6,7,12.

¹¹ Usta, a.g.m., s. 63.

gidilmiştir.¹² Alan yazında bu güncellemeler doğrultusunda çeşitli öğretmenlik lisans programlarının değerlendirildiği araştırmalar mevcuttur. Araştırmalar kapsamında özellikle 2018 yılı programında geçmiş programlara nazaran uygulamalı derslere dönük ders saatlerinin azaltılmış olduğu önemli bir bulgu olarak göze çarpmaktadır. Bu araştırmalardan biri Akarsu, Yılmaz ve Geçit tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulguları 2018 yılında yenilenen sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programında yer verilen uygulama derslerinin 2006 programı esas alındığında yarı yarıya azaltıldığını ortaya koymuştur.¹³ Bir diğer araştırma ise Öztürk ve Bulut tarafından gerçekleştirilmiştir. Müzik öğretmenliği lisans programlarında (1998-2018 yılları arasında uygulanan) bulunan meslek bilgisi derslerine dönük gerçekleştirilen karşılaştırmalı analiz çalışması sonucunda her programla birlikte teorik içeriklerin daha da arttığı ve uygulamadan uzaklaşıldığı tespit edilmiştir.¹⁴ Zelyurt tarafından gerçekleştirilen araştırmada da benzer bulgular göze çarpmaktadır. Araştırma bulguları 2018 yılı okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında yer verilen uygulamalı ders saatlerinin önceki programlar esas alındığında azaltıldığını ortaya koymuştur.¹⁵ Okul öncesi öğretmenliği programında gerçekleştirilen güncellemenin diğer öğretmenlik alanı programlarında olduğu gibi önemli olduğu düşünülmektedir. Çünkü okul öncesi dönem kişinin yetişkinlik dönemine yönelik göstereceği çok boyutlu gelişimin temellerinin atıldığı çok önemli bir dönem olarak görülebilir. Bartan tarafından gerçekleştirilen araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının lisans programlarında en fazla yararlandıkları alan derslerinden birinin 'müzik' olduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada

¹² Susar Kırmızı, Fatma ve Yurdakal, İbrahim Halil, "Yenilenen (2018) Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Yetiştirme Lisans Programına İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri", *Turkish Studies-Educational Sciences*, 15/5 (2020), s. 3721.

¹³ Akarsu, Ali Haydar, Yılmaz, Ayşegül ve Geçit, Yılmaz, "Sosyal Bilgiler Öğretmen Eğitimi Programlarının Yapısı: 2006-2018 Programlarının Karşılaştırılması", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56 (2020), s. 23,51.

¹⁴ Öztürk, Birkan ve Bulut, Ferit, "1998-2018 Yılları Arasında Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Bir İnceleme", *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 13/52 (2021 Aralık), s. 148.

¹⁵ Zelyurt, Hikmet, "2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22/2 (2021), s. 1457,1475.

okul öncesi öğretmenlerinin de lisans programında en fazla yararlandıkları alan derslerinden birinin yine müzik olduğu belirlenmiştir.¹⁶ Araştırma bulguları okul öncesi öğretmen ve öğretmen adayları için lisans programı kapsamında verilen müzik derslerinin ne derece önemli olabileceğini ortaya koyar niteliktedir. Özkut ve Kaya'ya göre öğretmenlerin özellikle okulöncesi eğitim döneminde taşıdıkları sorumluluk, bireyin kendini sağlıklı şekilde geliştirebilmesi açısından çok önemli bir role sahiptir. Çünkü bu dönemde edinilen davranışlar kişinin gelecekteki yaşamını da doğrudan etkilemektedir. Okul öncesi öğretmenliği mesleğini tercih eden bireylerin mesleki yaşantıları süresince başarılarını büyük ölçüde etkileyeceği için eğitim fakültelerinde edinmiş oldukları bilgi ve birikimin içeriği önem taşımaktadır. Sanatsal ve kültürel olarak donanımlı bir eğitimci tarafından yetiştirilecek olan bireylerin yaşam kalitelerinin de yüksek olacağı düşünülebileceğinden, eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği programlarında verilen müzik eğitimi de büyük önem taşır.¹⁷ Bununla birlikte okul öncesi dönemde müzik derslerinin uygulama ağırlıklı içeriği (çalma, müzik eşlikli dans etme, şarkı söyleme gibi uygulama alanları), lisans programında yer verilen müzik alanına yönelik derslerin uygulama-teori dengesini de önemli kılmaktadır.

Okul öncesi dönem müzik eğitimi uygulamaları çocukların okul ortamında ilk müzikal deneyimlerini edindiği ve gelecekteki müziksel becerilerinin temellerinin atıldığı süreci oluşturması bakımından önem taşımaktadır. MEB okul öncesi programı incelendiğinde bu uygulamaların şarkı söyleme, enstrüman çalma, dans etme gibi özel becerilerin gelişimine yönelik çalışmaları kapsadığı gözlenmektedir.¹⁸ Eğitimciler açısından bu çalışmaların planlanması ve eğitim ortamlarında

¹⁶ Bartan, Murat, "Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı Hakkında Görüş ve Önerileri", *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3/1 (2019), s. 34,35.

¹⁷ Özkut, Berna ve Kaya, S. Özlem, "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Okulöncesi Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Aldıkları Müzik Eğitiminin Mesleki Yaşantılarına Olan Etkilerinin İncelenmesi", *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1/1 (2012), s. 167.

¹⁸ Bkz. Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara, 2013.

etkin şekilde uygulanabilmesi temel meslek bilgisinin yanı sıra müzik teorisi ve müzik kültürü alanlarında da donanım sahibi olmayı gerektirmektedir. Okul öncesi dönem müzik eğitimi çalışmalarının bu niteliği, bu süreci yönetecek olan öğretmenlerin eğitimini de özel bir noktaya taşımaktadır. Nitelikli bir okul öncesi dönem müzik eğitimi süreci yalnızca bu alanda yeterli bilgiye, beceriye ve deneyime sahip olan, nitelikli müzik eğitimcileri ile mümkün olabilir. Bu durumda Türkiye’de okul öncesi öğretmenlerinin müzik alanı ve müzik eğitimine yönelik yetkinlikleri önem kazanmaktadır. Çünkü Türkiye’de okul öncesi dönem müzik eğitimi süreçleri okul öncesi öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. ‘Bu süreçlerin alan uzmanı olarak yetiştirilmiş müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesine dönük görüşler ve öneriler^{19 20} olsa da’ henüz lisans programları düzeyinde bir okul öncesi müzik öğretmenliği programı mevcut değildir. Bu bağlamda 2018 yılı Müzik Öğretmenliği programında alan eğitimi seçmeli dersi olarak öneri niteliğinde yer verilen okul öncesi müzik eğitimi dersinin²¹ farklı derslerin de eklenmesi ile bu alana yönelik uzmanlaşmak isteyecek profesyonel müzik eğitimcilerine katkı sağlayabileceği düşünülse de bu durumun, bir lisans programının katkılarının yerini tutamayacağı açıktır. Tüm bu nedenler, okul öncesi öğretmen yetiştirme programlarında yer verilen müzik alanı ile ilişkili dersleri önemli kılmaktadır. Çünkü okul öncesi öğretmen adaylarının erken dönem müzik eğitimi süreçlerini en iyi şekilde planlayabilmeleri ve yürütebilmeleri için sahip olmaları gereken temel bilgi ve becerileri edinmelerini amaçlayan bu dersler aracılığı ile edinecekleri donanım, onların meslek yılları süresince müzik eğitimi verecekleri çocukların müzik yaşamlarında da büyük izler bırakma potansiyeline sahip olacaktır. Bu doğrultuda araştırma kapsamında yakın tarihe dönük olarak 1998, 2007 ve 2018 yıllarında eğitim fakülteleri kapsamında uygulamaya koyulan okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında yer alan müzik alanına yönelik

¹⁹ Bkz. Özal Göncü, İlknur, “Okul Öncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18/2 (2010), s. 357,358.

²⁰ Bkz. Uçan, Ali, *Türkiye’de Müzik Eğitiminin Gelişimi, Orff Okul Öğretisi’nin Tanınımı-Uygulanımı-Uyarlanması ve Orff Anlayışıyla Temel Müzik Eğitiminin Genel Durumu*, [Orff Schulwerk Müzik ve Dans Pedagojisi Uluslararası Sempozyum Bildiriler (s. 10-39) içinde], İstanbul-Türkiye, 2003, s. 16.

²¹ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018c.

zorunlu ve seçmeli derslerin sayıları, ders saatleri ve teori-uygulama dengelerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırmacı tarafından araştırılması hedeflenmiş olaylar, olgular hakkında bilgileri içeren yazılı materyallerin analiz edilmesini kapsamaktadır.²²

Forster'e göre doküman incelemesi süreci belli başlı beş aşamada gerçekleştirilebilir; bu aşamaların ilkinin dokümanlara ulaşma, ikincisini dokümanların özgünlüğünü (orijinalliğini) kontrol etme, üçüncüsünü dokümanları anlama, dördüncüsünü veriyi analiz etme ve beşincisini ise veriyi kullanma oluşturmaktadır. Ancak her araştırmacı bu aşamaları kendi araştırma probleminin niteliğine ve doküman incelemesi sonucu ulaşmayı hedeflediği veriye, dokümanları ne derece kapsamlı incelemeyi istediğine bağlı olarak yorumlama imkanına sahiptir.²³ Bu araştırmanın materyalini 1998, 2007 ve 2018 yılları OÖÖ lisans programları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında verilerin elde edilmesine yönelik olarak Yükseköğretim Kurulu kaynaklarına ulaşılmış ve 1998, 2007 ve 2018 yıllarına ait 'Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programlarına' erişilmiştir. Veriler YÖK resmi internet sayfası üzerinden elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin analizine yönelik olarak betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımında elde edilmiş olan veriler, daha önceden belirlenmiş temalara göre düzenlenerek yorumlanır. Bu analizde, elde edilen bulguların düzenlendiği ve yorumlandığı hali ile okuyucuya sunulması amaçlanır. Bu doğrultuda, elde edilen veriler öncelikle açık ve sistematik biçimde betimlenir. Ardından, yapılan bu betimlemeler açıklanır, yorumlanır ve neden-sonuç

²² Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, 2016, s. 189.

²³ Forster'dan (1995) akt. Yıldırım ve Şimşek, *a.g.e.*, s. 194-200.

ilişkileri irdelenerek birtakım sonuçlara ulaşılır. Araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında; ortaya çıkan temaların anlamlandırılması, ilişkilendirilmesi ve ileriye dönük tahminlerde bulunulması da yer alabilir.²⁴ Bu doğrultuda çalışmada, elde edilen verilerin analizine yönelik olarak öncelikle araştırmanın kapsamı; ‘Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakültelerinde kullanılan okul öncesi öğretmen yetiştirme programlarında (1998, 2007, 2018) müzik alanı ile ilişkili derslere yer verilme durumunun incelenmesi’ ile sınırlandırılmıştır. Dokümanların içerikleri “1998, 2007 ve 2018 OÖÖ Lisans Programlarında Yer Alan Müzik Alanı İle İlişkili Zorunlu Dersler” ve “1998, 2007 ve 2018 OÖÖ Lisans Programlarında Yer Alan Müzik Alanı İle İlişkili Seçmeli Dersler” şeklinde kategorilere ayrılmıştır. Bu doğrultuda analiz birimleri ders adları, teorik ve uygulama ders saatleri, derslerin sayıları olarak belirlenmiştir. Son olarak elde edilen sonuçlar düz yazı şeklinde paylaşılmış, araştırma sonuçları alan yazın doğrultusunda değerlendirilmeye çalışılmış ve bu doğrultuda çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Bulgular

Tablo 1. 1998, 2007 ve 2018 OÖÖ Lisans Programında Mevcut Olan Müzik Alanına Yönelik Zorunlu Dersler, Ders Saatleri (Teori ve Uygulama) ve Ders Dönemleri

	1998 Okul Öncesi			2007 Okul Öncesi			2018 Okul Öncesi Öğretmenliği		
	DERS	T	U	DERS	T	U	DERS	T	U
I.	-			-			-		
Yarıyıl									
II.	-			-			-		
Yarıyıl									

²⁴ Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, 2016, s. 239,240.

²⁵ Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998.

²⁶ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a.

²⁷ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

III. Yarıyıl	Müzik Öğretimi I	2	2	-	-	
IV. Yarıyıl	Müzik Öğretimi II	2	2	-	Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi(AE)	3 0
V. Yarıyıl	-			Müzik Eğitimi I(A)	1	2 -
VI. Yarıyıl	-			Müzik Eğitimi II(A)	2	2 -
VII. Yarıyıl	-			-		-
VIII. Yarıyıl	-			-		-

Tablo 1 incelendiğinde OÖÖ lisans programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu ders sayısının 1998 programında 2, 2007 programında 2 ve 2018 programında 1 olduğu görülmektedir. 1998 programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu derslerin 'Müzik Öğretimi I' ve 'Müzik Öğretimi II' dersleri olduğu gözlenmektedir. Program kapsamında III. yarıyılta yer alan 'Müzik Öğretimi I' dersi; 2 teori, 2 uygulama olmak üzere toplam 4 ders saatidir. Aynı programda IV. yarıyılta yer alan 'Müzik Öğretimi II' dersi de 2 teori, 2 uygulama olmak üzere toplam 4 ders saatidir. 2007 programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu derslerin alan ve alan eğitimi (A) dersleri olarak 'Müzik Eğitimi I' ve 'Müzik Eğitimi II' dersleri olduğu gözlenmektedir. Program kapsamında V. yarıyılta yer alan 'Müzik Eğitimi I' dersi; 1 teori, 2 uygulama olmak üzere toplam 3 ders saatidir. Aynı programda VI. yarıyılta yer alan 'Müzik Eğitimi II' dersi ise 2 teori, 2 uygulama olmak üzere toplam 4 ders saatidir. 2018 programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu dersin alan eğitimi (AE) dersi olarak 'Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi' dersi olduğu gözlenmektedir. Program kapsamında IV. yarıyılta yer alan 'Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi' dersi 3 teorik ve 0 uygulama olmak üzere toplam 3 ders saatidir. Bulgular, 2007 programı ile müzik alanına yönelik zorunlu derslerin ders sayısı bakımından değiştirilmediğini (2 ders) göstermektedir. Bu derslere ait toplam ders saati üzerinden (8 ders saati) 1 teorik ders saatinin çıkartıldığı ve derslere

ait toplam ders saatinin 7 ders saatine indirildiği tespit edilmiştir. Bu değişiklik ile 2007 programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu derslerin toplam uygulama ders saati sayısının (4 ders saati), toplam teorik ders saati sayısının (3 ders saati) üzerine çıktığı gözlenmektedir. 2018 programında ise müzik alanına yönelik zorunlu derslerin 2007 programına göre sayı bakımından 1 ders azaltıldığı böylece toplamda 1 ders olduğu, 2007 programına göre 4 ders saati daha azaltılarak toplamda 3 ders saatine düşürüldüğü görülmektedir. 2018 programında yer verilen bu dersin tamamının teorik ders olarak tanımlandığı, uygulama dersi içermediği tespit edilmiştir.^{28 29 30}

OÖÖ lisans programında yer verilen seçmeli ders sayısının 1998 programında 4, 2007 programında 5 ve 2018 programında 16 olduğu tespit edilmiştir. 1998 ve 2007 programlarında seçmeli derslerin içeriklerine ilişkin bir bilgiye yer verilmediği görülmüştür. Bu derslerin belirlenmesi YÖK tarafından tamamen üniversitelerin eğitim fakültelerine bırakılmıştır.^{31 32 33} Ancak farklı olarak 2018 programında 'alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür seçmeli dersleri' olarak üç farklı kategoride yer verilen seçmeli dersler içinde müzik alanına yönelik olarak YÖK tarafından tavsiye niteliğinde seçmeli derslerin ve ders içeriklerinin sunulduğu tespit edilmiştir. YÖK tarafından tavsiye niteliğinde sunulan müzik alanına yönelik seçmeli derslerin alan eğitimi seçmeli dersi olarak 'Erken Çocuklukta Ritim, Dans ve Orff Eğitimi' dersi, genel kültür seçmeli dersi olarak da 'Türk Musikisi' dersi olduğu gözlenmiştir.³⁴

²⁸ Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998.

²⁹ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a.

³⁰ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

³¹ Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998.

³² Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a.

³³ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

³⁴ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *a.g.e.*, s. 20,22.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada OÖÖ lisans programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu ders sayısının 1998 programında 2, 2007 programında 2 ve 2018 programında 1 olduğu tespit edilmiştir. Bu dersler 1998 programında farklı dönemlerde 2 ders saati teorik, 2 ders saati uygulama olacak şekilde 4 ders saati olan 'Müzik Öğretimi I' ve 2 ders saati teorik, 2 ders saati uygulama olacak şekilde 4 ders saati olan 'Müzik Öğretimi II' dersleri; 2007 programında farklı dönemlerde 1 ders saati teorik, 2 ders saati uygulama olacak şekilde 3 ders saati olan 'Müzik Eğitimi I' ve 2 ders saati teorik, 2 ders saati uygulama olacak şekilde 4 ders saati olan 'Müzik Eğitimi II' dersleri; 2018 programında ise tek dönemde 3 ders saati teorik ve uygulama dersi olmayacak şekilde toplam 3 ders saati olan 'Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi' dersidir. Araştırma bulguları OÖÖ lisans programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu ders sayısının ve ders saatlerinin süreç içinde azaltıldığını ortaya koymaktadır. Ayrıca OÖÖ lisans programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu derslerin (2018 programında tek ders mevcuttur) uygulamalı kısımları 2018 programı ile tamamen kaldırılmıştır.^{35 36 37} Zelyurt, okul öncesi öğretmen yetiştirme lisans programlarında 1997'den 2018'e teorik ders saatinin arttığını, en fazla toplam teorik ders saatinin 2018 programında yer aldığını tespit etmiştir. Toplam uygulama ders saati 2018 programında düşmüştür. Zelyurt, bu durumun ezberci bir eğitim anlayışını geliştirebileceğine uygulama ders saatinin azalması sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının hizmet öncesi edindikleri teorik bilgileri özümseyemeyebileceklerine, değinmektedir.³⁸

Bartan tarafından gerçekleştirilen araştırma da bu düşüncüyü destekler nitelikte bulgulara sahiptir. Araştırmada, okul öncesi öğretmenleri ile öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmen yetiştirme lisans programı hakkındaki görüş ve önerileri incelenmiştir. Araştırma

³⁵ Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998.

³⁶ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a.

³⁷ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

³⁸ Zelyurt, Hikmet, "2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22/2 (2021), s. 1472,1475.

bulguları okul öncesi öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmen adaylarının lisans dersleri arasında olmasını istedikleri ders türünün, çeşitli derslere ek olarak ‘uygulamalı dersler’ olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Genel Kültür/Genel Yetenek derslerinde de uygulamanın eksik olduğu ve teorik yapının hâkim olduğu yönünde görüşlerin varlığı göze çarpmaktadır.³⁹

Benzer bulgular Özçakır Sümen ve Çağlayan tarafından öğretmen adayları ile gerçekleştirilen çalışmada da yer almaktadır. Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının eğitim hizmetlerinden duydukları memnuniyet düzeyleri çeşitli değişkenler açısından belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda, uygulamaya daha fazla ağırlık verilen bir öğretmenlik eğitimini hayal ettikleri tespit edilmiştir.⁴⁰

YÖK, 2018 yılında güncellenen lisans programlarında, haftalık ders çizelgesinde uygulama ders saatinin yer almıyor olmasının bu derslerde uygulama yapılmayacağı anlamına gelmediğini belirtmiştir. Dersin amaçları doğrultusunda öğrencilerin laboratuvar, okul, çevre, sınıf vb. ortamlarda dersle ilgili uygulama ve gözlem yapmaya teşvik edilmeleri gerektiğine vurgu yapmıştır.⁴¹ Bununla birlikte programlar kapsamında bir derse yönelik uygulamalı ders tanımı olmadığında, dersin öğrenci sayısı belirlenirken, derse yönelik fiziksel imkanlar ve ders materyallerinin (çalgılar vb.) temini gibi konularda çeşitli yasal problemler oluşabilmektedir. Örnek olarak bazı üniversitelerde uygulamalı dersler içeren bir derse yönelik öğrenci sayısı üst sınırının, tamamı teorik olan bir dersle kıyaslandığında daha az sayıda tutulabileceği düşünülmektedir. Dersin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan dersliğin büyüklüğü ve donanımı da (materyaller, çalgılar, ses yalıtımı vb. unsurlar gibi) uygulamalı bir ders için farklı değerlendirilebilmektedir. Bu nedenle OÖÖ lisans programında yer alan müzik alanına yönelik zorunlu derslerin 2018 programında yalnızca teorik olarak yapılandırılmasının,

³⁹ Bartan, Murat, “Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı Hakkında Görüş ve Önerileri”, *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3/1 (2019), s. 24,31,32,33.

⁴⁰ Özçakır Sümen, Özlem ve Çağlayan, Kaya Tuncer, “Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri ve Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32/2 (2013), s. 249-272.

⁴¹ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2018a, s. 22.

değınilen hususlarda da problemler ve mağduriyetler yaşanmasına neden olabileceği düşünölebilir.

Okul öncesi öğretmen yetiştirmede müzik eğitimi alanına yönelik çalışmaların uygulama boyutunun olmaması mümkün değildir. Çocuklara yönelik repertuar çalışmalarının gerçekleştirilmesi uygulamalı çalışmalar ile mümkündür. Okul öncesi öğretmenleri tarafından çocuklara şarkı öğretiminde kullanılacak şarkı öğretimi tekniklerinin öğrenilmesi ve içşelleştirilmesi (beceriye dönüşmesi) de onların bu doğrultuda çok sayıda uygulama deneyiminden geçmeleri ile mümkün olabilir. Alan yazın göz önünde bulundurulduğunda 2018 programında yer verilen 'Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi' dersinin yalnızca teorik ders olarak programa alınmasının ve (diğer programlarda [1998, 2007] benzer amaçlar doğrultusunda yer verilen müzik alanı ile ilişkili zorunlu derslerin iki dönem devam eden dersler olmasına karşın) tek dönemlik bir ders olmasının yukarıda değınilen tüm boyutlara dönük okul öncesi öğretmen yetiştirmede müzik eğitimi alanına yönelik olarak çeşitli eksiklikleri ve problemleri beraberinde getirebileceği düşünölebilir.

Araştırma kapsamında 1998 ve 2007 programlarında YÖK tarafından belirlenen, önerilen müzik alanına yönelik seçmeli ders bulunmadığı, 1998 ve 2007 programlarında yer alan seçmeli derslerin belirlenmesinin YÖK tarafından tamamen üniversitelerin eğitim fakültelerine bırakıldığı tespit edilmiştir.^{42 43} 2018 programında ise YÖK tarafından tavsiye niteliğinde seçmeli dersler sunulduğu, YÖK tarafından tavsiye niteliğinde sunulan müzik alanına yönelik seçmeli derslerin; alan eğitimi seçmeli dersi olarak 'Erken Çocuklukta Ritim, Dans ve Orff Eğitimi' dersi, genel kültür seçmeli dersi olarak da 'Türk Musikisi' dersi olduğu tespit edilmiştir.⁴⁴

Orff Yaklaşımı Türkiye'de erken dönem müzik eğitimi süreçlerinde yararlanılan öğretim yaklaşımlarından biri olarak önemli bir yere

⁴² Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998.

⁴³ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a.

⁴⁴ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

sahiptir. Orff Yaklaşımı temelli müzik çalışmaları gerek çocukların⁴⁵ gerek yetişkinlerin⁴⁶ keyifle katılım gösterdiği süreçlerdir. Yaklaşımın farklı yaş gruplarında farklı gelişim alanlarına yönelik sağladığı katkıları ortaya koyan araştırmalar mevcuttur.^{47 48 49 50} Yücesan tarafından okul öncesi öğretmenlerinin Orff Yaklaşımı'nı kullanma durumlarının incelendiği araştırma bulguları okul öncesi öğretmenlerinin Orff Yaklaşımı'nın kullanımına ilişkin yetkinliklerini; vloglar, bloglar, internet siteleri, sosyal medya gibi profesyonel olmayan kaynaklar ve mesleki deneyimlerin diğer meslektaşlar ile paylaşımı aracılığı ile edindiklerini ortaya koymuştur. Araştırma kapsamında okul öncesi öğretmenlerinin alana yönelik uzman rehberliğinde gerçekleştirilen, uygulamalı ve teorik içerikleri olan çeşitli sistematik eğitim-öğretim süreçlerine ihtiyaç duydukları gözlenmiş ve görüşmelere katılan öğretmenlerin tamamının böyle bir desteğe ihtiyaç duyduğunu ifade ettiği tespit edilmiştir.⁵¹ Araştırma bulguları ve alan yazın göz önünde bulundurulduğunda 2018

⁴⁵ Çocuklarla gerçekleştirilen çalışma bulguları için bkz. Cunha, João C. R. ve Carvalho, Sara, *Experienced Emotions through the Orff-Schulwerk Approach in Music Education -A Case Study Based On Flow Theory-*, E. Cambouropoulos, C. Tsougras, P. Mavromatis, K. Pasiadis (Eds.), [12th International Conference on Music Perception and Cognition and the 8th Triennial Conference of the European Society for the Cognitive Sciences of Music (s. 234-241)], Thessaloniki-Greece, 2012.

⁴⁶ Yetişkinlerle gerçekleştirilen bu çalışmada Orff Yaklaşımı temelli uygulamalarda da yer alan yaratıcı dans üzerine çalışılmıştır. Araştırma ve bulguları için bkz. Özevin Tokinan, Banu ve Bilen, Sermin, "Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon, Özgüven, Özyeterlik ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 40 (2011), s. 363-374.

⁴⁷ Bkz. Aral, Neriman; Akyol, Ayşe Köksal ve Sığırtaç, Ayperi, "Beş-Altı Yaş Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5/15 (2006), s. 1-9.

⁴⁸ Bkz. Aktaş, Mine ve Erdoğan Kaya, Sevda, "8. Sınıflarda Geometrik Cisimler Öğretiminde Orff Yaklaşımı Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi", *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty)*, XIV/1 (2017), s. 47-72.

⁴⁹ Bkz. Eren, Bilgehan; Deniz, Jale ve Düzkantar, Ayten, "Orff Yaklaşımına Göre Hazırlanan Müzik Etkinlikleri İçinde İpucunun Giderek Azaltılması Yöntemi İle Yapılan Gömülü Öğretimin Otistik Çocuklara Kavram Öğretmedeki Etkilliliği", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri – Educational Sciences: Theory & Practice*, 13/3 (2013), s. 1863-1887.

⁵⁰ Didem Işın, *Okulöncesi Müzik Eğitiminde Uygulanan Orff Yaklaşımı'nın 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritimsel Becerilerine Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008.

⁵¹ Bkz. Yücesan, Esra, "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Orff Yaklaşımını Kullanma Durumları", *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi(GSED)*, 27/46 (2021), s. 82-91.

programı kapsamında, alan eğitimi seçmeli dersi olarak 'Erken Çocuklukta Ritim, Dans ve Orff Eğitimi' dersine yer verilmiş olmasının okul öncesi öğretmen yetiştirmede müzik eğitimi alanına yönelik olarak önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte '2018 programında yer verilen alan eğitimi seçmeli derslerin (program çizelgesi incelendiğinde) 2 teorik 0 uygulama olmak üzere 2 ders saati olarak belirlendiği gözlenmektedir.'⁵² Dersin, aktarılan içeriği göz önünde bulundurulduğunda⁵³ yalnızca teorik bir ders olarak ele alınması ve bu ders süresinin yeterli olup olmayacağı düşündürücüdür. Orff Yaklaşımı'nın tüm öğrenme alanları kapsamlı teorik temellere ve uzmanlık gerektiren uygulama prensiplerine sahiptir.⁵⁴ Orff Yaklaşımı'na yönelik bu teorik boyutların derinlemesine işlenmesi ve okul öncesi öğretmen adaylarının yaklaşımı etkin şekilde kullanabilmelerine yönelik gereken uygulamalı becerileri (çalgı çalma, dans etme, şarkı söyleme vb.) edinmeleri için daha fazla zamana ve ek derslere ihtiyaç duyulabilir. Bu bağlamda Orff Yaklaşımı'nın öğrenme alanlarına yönelik spesifik alan eğitimi seçmeli dersleri planlanabilir ve bu dersler okul öncesi öğretmenliği lisans programına kazandırılabilir.

2018 programı kapsamında YÖK tarafından tavsiye niteliğinde sunulan diğer müzik alanı ile ilişkili seçmeli ders ise genel kültür seçmeli dersi olarak 'Türk Musikisi' dersidir.⁵⁵ Müzik kültürüne yönelik kazanımlar Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] programlarında önemli bir yere sahiptir.⁵⁶ ⁵⁷ Bu doğrultuda Türkiye'de genel müzik eğitimi süreçlerinde müzik kültürü edinimine önem verildiği görülmektedir. MEB (2013) okul öncesi programında da çocukların kendi ülkesinin kültürünü ve farklı kültürleri tanımasını (bu kapsamda bu kültürlerle ait müziklerin de tanıtımını) amaçlayan çeşitli kazanımlar

⁵² Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b.

⁵³ Bkz. Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *a.g.e.*, s. 22.

⁵⁴ Bkz. Yaprak Kotzian, Emine, *Orff-Schulwerk Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisinin Temelleri*, İstanbul, 2018.

⁵⁵ Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b, s. 20.

⁵⁶ Bkz. Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], *Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara, 2013.

⁵⁷ Bkz. Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], *Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*, Ankara, 2018.

mevcuttur.⁵⁸ Öğretim programlarında yer verilen bu kazanımlar göz önünde bulundurulduğunda meslek yaşamları süresince çocukların müzik eğitimi süreçlerini yürütecek olan okul öncesi öğretmen adaylarının bu ders aracılığı ile Türk Musikisi'ni yakından tanımlarının önemli olduğu düşünülmektedir. Böylece meslek yaşamlarında çocukların müzik eğitimi süreçlerinde Türk Müziği'nden yararlanmaya yönelik daha bilgili ve daha istekli olabilirler. Bu bağlamda Türk Musikisi dersine ek olarak farklı müzik türlerine dönük genel kültür seçmeli ders içeriklerinin de oluşturulmasının, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik kültürü edinimini destekleyebileceği ve böylece meslek yaşamlarına yönelik olarak gelişimlerinin de desteklenebileceği düşünülebilir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir;

OÖÖ lisans programlarında yer alan müzikle ilişkili zorunlu alan eğitimi derslerinin sayısı arttırılabilir ve bu derslere uygulama ders saatleri eklenebilir.

OÖÖ lisans programlarında yer alan müzikle ilişkili alan ve genel kültür seçmeli derslerin sayısı, çeşitliliği arttırılabilir bu derslere uygulama ders saatleri eklenebilir.

Kaynakça

Aktaş, Mine ve Erdoğan Kaya, Sevda, "8. Sınıflarda Geometrik Cisimler Öğretiminde Orff Yaklaşımı Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi", *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty)*, XIV/1 (2017), s. 47-72. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/yyuefd/issue/28496/303912>

Aral, Neriman; Akyol, Ayşe Köksal ve Sığırtmaç, Ayperi, "Beş-Altı Yaş Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5/15 (2006), s. 1-9. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6129/82196>

Akarsu, Ali Haydar, Yılmaz, Ayşegül ve Geçit, Yılmaz, "Sosyal Bilgiler Öğretmen Eğitimi Programlarının Yapısı: 2006-2018 Programlarının Karşılaştırılması", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56

⁵⁸ Bkz. Milli Eğitim Bakanlığı[MEB] Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara, 2013.

(2020), s. 23-60.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/57315/556902>

Bartan, Murat, "Okul Öncesi Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı Hakkında Görüş ve Önerileri", *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3/1 (2019), s. 24-36.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/debder/issue/43652/514123>

Cunha, João C. R, ve Carvalho, Sara, Experienced Emotions through the Orff-Schulwerk Approach in Music Education -A Case Study Based On Flow Theory-, E. Cambouropoulos, C. Tsougras, P. Mavromatis, K. Pasiadis (Eds.), *12th International Conference on Music Perception and Cognition and the 8th Triennial Conference of the European Society for the Cognitive Sciences of Music* (s. 234-241). Thessaloniki-Greece 2012. Erişim adresi: http://icmpc-escom2012.web.auth.gr/files/papers/234_Proc.pdf

Çiydem, Erol ve Akdağ, Hakan, "Türkiye'deki ilköğretim Programlarının Felsefi Temeller Açısından İncelenmesi (1924-2018)", *VAKANÜVİS-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi/International Journal of Historical*

Researches, 6 (Prof. Dr. Süleyman Büyükkarcı Özel Sayısı) (Aralık 2021), s. 52-81. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/vakanuvis/issue/67143/1010035>

Durukan, Erhan ve Maden, Sedat, "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Türkçe Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Görüşleri", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19/2 (2011), s. 555-566.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49052/625769>

Eren, Bilgehan; Deniz, Jale ve Düzkanar, Ayten, "Orff Yaklaşımına Göre Hazırlanan Müzik Etkinlikleri İçinde İpucunun Giderek Azaltılması Yöntemi İle Yapılan Gömülü Öğretimin Otistik Çocuklara Kavram Öğretmedeki Etkililiği", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri – Educational Sciences: Theory & Practice*, 13/3 (2013), s. 1863-1887.
<http://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/handle/11421/15597>

IŞIN, Didem, Okulöncesi Müzik Eğitiminde Uygulanan Orff Yaklaşımı'nın 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritimsel Becerilerine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2008. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/giris.jsp> üzerinden erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB] Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara 2013.
<https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>

Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], *Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*, Ankara 2018.
<http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf>

Özal Göncü, İlknur, “Okul Öncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18/2 (2010), s. 355-362. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/49063/626025>

Özçakır Sümen, Özlem ve Çağlayan, Kaya Tuncer, “Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri ve Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32/2 (2013), s. 249-272. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/20245/214777>

Özevin Tokinan, Banu ve Bilen, Sermin, “Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon, Özgüven, Özyeterlik ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 40 (2011), s. 363-374. http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/shw_artcl-421.html

Özkut, Berna ve Kaya, S. Özlem, “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Okulöncesi Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Aldıkları Müzik Eğitiminin Mesleki Yaşantılarına Olan Etkilerinin İncelenmesi”, *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1/1 (2012), s. 167-179. <http://www.ijtase.net/index.php/ijtase/article/view/130>

Öztürk, Birkan ve Bulut, Ferit, “1998-2018 Yılları Arasında Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Bir İnceleme”, *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 13/52 (2021 Aralık), s. 148-153. <https://turansam.com/dergi-arsivi/>

Susar Kırmızı, Fatma ve Yurdakal, İbrahim Halil, “Yenilenen (2018) Sınıf Öğretmenliği Öğretmen Yetiştirme Lisans Programına İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri”, *Turkish Studies-Educational Sciences*, 15/5 (2020), s. 3715-3745. https://turkishstudies.net/education?mod=makale_tr_ozet&makale_id=45127

Uçan, Ali, *Türkiye’de Müzik Eğitiminin Gelişimi, Orff Okul Öğretisi’nin Tanınımı-Uygulanımı-Uyarlanımı ve Orff Anlayışıyla Temel Müzik Eğitiminin Genel Durumu. Orff Schulwerk Müzik ve Dans Pedagojisi Uluslararası Sempozyum Bildiriler* içinde (s. 10-39). İstanbul-Türkiye 2003.

Usta, İlker, “Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarındaki Değişim ve Açık ve Uzaktan Öğrenme Dersine Yönelik Öneriler”, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, AUAd*, 4/4 (2018), s. 58-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/42908/519016>

Yaprak Kotzian, Emine, *Orff-Schulwerk Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisinin Temelleri*, İstanbul 2018.

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara 2016.

Yücesan, Esra, “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Orff Yaklaşımını Kullanma Durumları”, *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi(GSED)*,

27/46 (2021), s. 82-91.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunigsed/issue/61032/835967>

Yükseköğretim Kurulu[YÖK] Başkanlığı, *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara 1998. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf> 21.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2007a. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari.pdf> 21.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*, Ankara 2007b. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/ogretmen-yetistirme-ve-egitim-fakulteleri.pdf> 21.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, 2018a, Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yonergesi.pdf 21.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018b. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Okul_Oncesi_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf 21.08.2023 tarihinde erişilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu[YÖK], *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*, 2018c. Erişim adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Muzik_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

Zelyurt, Hikmet, “2018 Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının Önceki Programlarla Karşılaştırılması”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22/2 (2021), s. 1452-1479. DOI: 10.17679/inuefd.975821. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inuefd/issue/64392/975821>

Extended Abstract

With the proclamation of the Republic, important changes began to be made in the Turkish Education System. Educational programs that have been prepared and implemented in different historical times until today constitute one dimension of these changes (Çiydem and Akdağ, 2021, p.79). When we look at the Turkish education system, it is seen that program development studies related to the pre-school education program have been carried out in various periods, the deficiencies or weaknesses of the current applied program have been tried to be determined and the education program has been rearranged. Both pre-school education programs are updated within the scope of the Ministry of National Education [MEB], and preschool teaching undergraduate programs are updated in teacher training programs at the Council of Higher Education[YÖK] level.

When the Republican period is examined in terms of teacher training, it is observed that there are some important milestones. One of them is the decision of incorporating teacher training institutions under the Ministry of National Education into the university in 1982. Until then, various ways were tried to fill the shortage of pre-school teachers, and in 1982, teacher training institutions were included in the university under the name of education faculty (Cited from Eşme. Zelyurt, 2021, p. 1461). After the mission of teacher training was given to universities with the Higher Education Law No. 2547, which entered into force in 1982, the duration of teacher training undergraduate programs was increased to 4 years in 1989 (Durukan and Maden, 2011, p. 556; YÖK, 2007b).

At the beginning of 1996, the Presidency of the Council of Higher Education started to work on the reorganization of the teacher training programs of education faculties in order to train teachers. For this purpose, some changes have been made in the programs carried out at the undergraduate and graduate levels in the faculties (Durukan and Maden, 2011, p. 556). And teacher training programs were rearranged with the YÖK/World Bank Pre-Service Teacher Education Project in the 1998-1999 academic year (as cited in Doğan, Zelyurt, p. 2021, p. 1461). In 2006, the flawed aspects of the 1997 structuring were evaluated and tried to be revised. It was claimed that this arrangement was not made with the aim of changing the 1997 structure, but was aimed at updating the programs and eliminating the deficiencies of the model (Usta, 2018, p. 62). In addition, it was emphasized that another reason for the update was the changes in the primary education program, which was started to be implemented by the Ministry of National Education in the 2003-2004 academic year (YÖK, 2007a). Finally, YÖK has gradually changed the education faculty

teacher training undergraduate programs and their contents starting from the 2018-2019 academic year (YÖK, 2018a, p. 20). YÖK (2018a) stated that in the development process of the program, the need for teachers who internalized national, spiritual and universal values, who internalized national, spiritual and universal values, who internalized professional values and applied them throughout their professional life, in addition to their professional knowledge and skills. In addition, it is seen that the General Competencies of the Teaching Profession and the Teacher Strategy Document (2017-2023) were taken into the center of the development studies in the teacher training undergraduate programs carried out by YÖK in 2018, and the adaptation studies for the Bologna process in Higher Education were taken into consideration (p. 7,12).

Preschool music education practices are important in terms of creating the process in which children gain their first musical experience in the school environment and lay the foundations of their future musical skills. 'These practices include studies for the development of special skills such as singing, playing an instrument, and dancing (See MEB, 2013)'. In terms of educators, the planning of these studies and their effective application in educational environments require to have equipment in the fields of music theory and music culture, as well as basic professional knowledge. This quality of preschool music education studies brings the training of teachers who will manage this process to a special point. A qualified preschool music education process can only be possible with qualified music educators who have sufficient knowledge, skills and experience in this field. In this case, pre-school teachers' competencies in music education gain importance in Turkey. Because preschool music education processes in Turkey are carried out by pre-school teachers. Although there are 'opinions and suggestions regarding the execution of these processes by music teachers trained as field experts (See. Özal Göncü, 2010, p. 357; Uçan, 2003, p. 16)', there is not yet a preschool music teaching program at the level of undergraduate programs. All these reasons make the lessons related to the field of music included in pre-school teacher training programs important. Because the equipment that pre-school pre-service teachers will acquire through these courses, which aim to acquire the basic knowledge and skills they need to plan and carry out the early period music education processes in the best way, will have the potential to leave great traces in the musical lives of the children whom they will teach music during their professional years. In this direction, within the scope of the research, it is aimed to examine and evaluate the music related lessons (in terms of number of courses, course hours and theory-practice balance) in the preschool teaching undergraduate program, which was put into practice in education faculties in 2018, in comparison with the 1998 and 2007 undergraduate programs.

Method

Research Model

In this study, the document analysis method was used as one of the qualitative research methods. Document analysis includes the analysis of written materials containing information about the events and facts that are aimed to be investigated (Yıldırım and Şimşek, 2016, p. 189).

According to Forster (1995), the document analysis process can be carried out in five main stages; The first of these stages is reaching the documents, the second is checking the originality of the documents, the third is understanding the documents, the fourth is analyzing the data, and the fifth is using the data. However, each researcher has the opportunity to interpret these stages depending on the nature of his/her research problem, the data he/she aims to reach as a result of document review, and the extent to which he/she wants to examine the documents (Cited by Yıldırım and Şimşek, 2016, p.194-201). The material of this research consists of preschool education undergraduate programs in 1998, 2007 and 2018. In order to obtain the data within the scope of the research, the sources of the Higher Education Council were reached and the 'Preschool Education Undergraduate Programs' for the years 1998, 2007 and 2018 were accessed. The data were obtained from the official website of Higher Education Council [YÖK].

Data Analysis

Descriptive analysis was carried out for the analysis of the data.

Findings, Results and Suggestions

In this study, it has been determined that the number of compulsory courses in the field of music in the preschool teaching undergraduate program are 2 courses in the 1998 program, 2 courses in the 2007 program and 1 course in the 2018 program. These courses are named as 'Music Teaching I' as 4 hours, with 2 hours of theory, 2 hours of practice; and 'Music Teaching II' as 4 hours, with 2 hours of theory and 2 hours of practice, in different periods in the 1998 program. In the 2007 program, 'Music Education I' as 3 hours, with 1 course hour of theory and 2 course hours of practice, and 'Music Education II', as 4 hours, with 2 hours of theory and 2 hours of practice. In the 2018 program, there are 'Early Childhood Music Education' courses, as 3 hours in a single semester, with just theoretical but no practical course. Although these courses vary in terms of name and content, it is seen that they have similar scopes. Research findings reveal that the number of compulsory courses and course

hours for the field of music in the preschool education undergraduate program have been reduced in the process so far. In addition, the practical parts of the compulsory courses in the field of music in the preschool education undergraduate program (there is only one course in the 2018 program) were completely removed with the 2018 program. Parallel to these findings, other findings obtained from the research indicate that, as different from the 1998 program, it is evident that the 2007 program aim for pre-school pre-service teachers' knowledge of music theory and course subjects that will contribute to the development of their instrument playing skills (Basic solfege education [note teaching, values, weighing exercises, vocal ranges, major-minor scales, simple Turkish music scales, scale, tempo, nuance concepts, voice changer signs]; correct use of the voice and correct singing techniques; accompaniment instrument education) which are not included in the content of the ' Early Childhood Music Education' course in 2018 program.

Within the scope of the research, it has been found out that there are no elective courses for the music field determined by YÖK in the 1998 and 2007 programs, and that the selection of the elective courses in the 1998 and 2007 programs is left entirely to the education faculties of the universities (YÖK, 1998; YÖK, 2007a). In the 2018 program, the elective courses in the field of music offered by YÖK as advisory courses are offered by the council; and it takes attention that there is a 'Rhythm, Dance and Orff Education in Early Childhood' course as a field education elective course and a 'Turkish Music' course as a general culture elective course (YÖK, 2018b).